

DE FLORA MARINA BALEARICA 1

J. J. PERICÀS⁽¹⁾

RESUMEN. Se citan, por primera vez, 19 algas marinas en la isla de Mallorca -6 Clorofíceas, 3 Feofíceas y 10 Rodofíceas- 11 de las cuales son novedades para la flora ficológica de Baleares.

SUMMARY. Nineteen benthic marine algae -6 Chlorophyceae, 3 Phaeophyceae and 10 Rhodophyceae- are quoted for the first time to the flora of Mallorca, eleven of which are new for the Balearic Islands.

INTRODUCCIÓ

La present nota dona compta d'una sèrie de novetats ficològiques per l'illa de Mallorca, així com d'algunes adicions al catàleg d'algues bentòniques marines de Balears.

Es fa un breu comentari sobre la morfologia dels exemplars recollits i, en alguns casos, s'indica la seva ecologia.

S'inclouen les coordenades UTM de les localitats mostretjades.

ESPÈCIES

CLOROFÍCIES

Gayralia oxysperma (Kütz.) Vinogr.

Atribuim a aquesta espècie uns exemplars recollits prop de la desembocadura del Torrent de Sant Miquel a l'Albufera d'Alcudia (EE 113040). Els

⁽¹⁾Departament de Botànica. Universitat de les Illes Balears.

exemplars esmentats es presenten en forma de làmines monoestromàtiques fitxades per cèl·lules, riçoidals. A la zona mitjana del tal·lus, les cèl·lules, poligonals, presenten 1-2 pirenoids i el lumen cel·lular considerablement disminuït en favor d'una forta gelificació de les membranes, característica que indica BLINDING (1968) per les poblacions en aigües de més salinitat.

No citada anteriorment a Balears.

Valonia macrophysa Kütz.

Citada anteriorment per DAO (1957) de la Badia de Sant Antoni a Eivissa. L'hem recollida aprop de Cala Ratjada (ED40) per arrossament.

Acetabularia parvula Solms-Laubach.

Malgrat que sols havia estat assenyalada a Eivissa (DAO, 1957) es bastant comú a Balears. L'hem recollida a diversos indrets de la Badia de Palma durant els mesos d'estiu.

Bryopsis corymbosa J. Ag.

Els exemplars foren recollits entre *Jania rubens* (L.) Lamour, i *Dilophus fasciola* (Roth). Howe a Cala Mesquida (ED3799) i concorden amb la descripció que HAMEL (1930) dona per aquesta espècie.

Codium fragile (sur.) Hariot ssp. **tomentosoides** (Van Goor) Silva

Hem localitzat diverses poblacions d'aquesta Codíacia a la Badia de Palma: Es Carnatje (DD 7477), Es Molinar (DD 7378) i Paguera (DD 5477). No citada anteriorment a Balears, cal dir que possiblement les antigues citacions de *C. tomentosum* (Huds.) Stack., haurien d'atribuir-se a aquesta espècie o bé al *C. vermilara* (Olivi) Delle Chiaje com apunten RIBERA, GOMEZ y SEOANE-CAMBA (1982).

Codium corallioides (Kütz.) Silva

Hem recollit dos exemplars d'aquesta espècie a la Cala de Portals Vells a l'herbei de *Posidonia oceanica* (L.) Del., i que suposam foren transportats des de nivells més profunds. La presència constant de filament pre-utricular (DELEPHINE, 1959) ens ha permès d'atribuir aquests exemplars al *C. corallioides* (Kütz.) Silva, no assenyalat fins ara a les Balears, malgrat que la seva morfologia externa els fes atribuïbles en principi al *C. effusum* (Rafinesque) Delle Chiaje.

FEOFÍCIES

Petalonia fascia (Müller) Kuntze

No citada fins ara a les Illes, l'hem localitzada a la Badia de Palma (DD 7378 i DD 7477) desenvolupada sobretot a la tardor i a l'hivern.

Hydroclathrus clathratus (Bory) Howe

Exemplars esferoidals i buits interiorment, que es van deformant fins a aparèixer densament perforats. En un tall transversal del tal·lus, les cèl·lules del parenquima central mesuren $150\text{-}237\mu$ x $150\text{-}250\mu$, mentre que les corticals presenten un diàmetre que oscil·la entre 75μ i 125μ .

Recollida al Coll d'en Rebassa (DD 7477), a 15 cm de fondària a aigües molt encalmades (21-02-84).

Sporochnus pedunculatus (Hudson) C. Ag.

Citada anteriorment a Menorca per RODRIGUEZ (1889), SEOANE-CAMBA (1969) i RIBERA (1983), i a Eivissa per BELLON (1921). L'hem recollida abundantment prop de Cala Ratjada per arrossament.

RODOFÍCIES

Bangia fuscopurpurea (Dillwyn) Lyngbye

Hem localitzat poblacions aïllades d'aquesta espècie a Illetes (DD 6576), Cala Gamba (DD 7477) i Es Molinar (DD 7279).

No citada anteriorment a Balears.

Gymnogongrus griffithsiae (Turn.) Mart.

Hem trobat poblacions d'aquesta espècie a Cala Gamba (DD 7477) i Es Port d'Es Canonge (DD 6356). En ambdues estacions l'hem localitzada sobre plataformes horitzontals, a uns 10 cm de fondària, que suporten sovint l'acumulació de restes orgànics. Cal assenyalar la presència de carpotetraspores a tots els mesos en què l'hem recolectada -d'abril a agost-. No citada anteriorment a Balears.

Chylocladia reflexa (Chauvin) Lenormand in Desmazier

Trobada a Cala Gamba (DD 7477) en les mateixes condicions assenyaldes per *Gymnogongrus griffithsiae* (Turn.) Mart.

Citada per RODRIGUEZ (1889) a Menorca.

Hildenbrandia prototypus Nardo

No citada anteriorment a Balears, l'hem recolectada a fisures del supralitoral en diversos indrets de la costa d'Es Carnatje (DD 7477) Hem observat tetraspores irregularment dividides, típiques de l'espècie (DENIZOT, 1968) als mesos de maig i juny.

Cruoriella armorica Crouan

Molt abundant a Cala Gamba i Es Carnatje (DD 7477). Forma costres

orbiculars o be làmines contínues fortament adherides a petites pedres i closques de mol·luscs entre els 20 i 50 cm de fondària.

No citada anteriorment a Balears.

Aeodes marginata (Roussel) Schmitz.

Citada a Menorca per RODRIGUEZ (1889), SEOANE-CAMBA (1969) i RIBERA (1983). L'hem recollida (10-04-84) per arrossament al Nord de Cala Ratjada (ED 40).

Alsidium corallinum C. Ag.

Citada a Menorca per RODRIGUEZ (1889) i SEOANE-CAMBRA (1969) i a Eivissa per DAO (1957). L'hem recolectada a n'Es Carnatje (DD 7477) a 30 cm de fondària en aigües molt encalmades i suportant una intensa deposició de restes de Posidonia i altres deixalles.

Laurencia pelagosae (Schiffner) Ercegovic

Al nord de Cala Ratjada (ED 40), recollida per arrossament (10-04-84) vers els 40 m de fondària.

Citada anteriorment a Menorca per RIBERA i GOMEZ (1982).

Lophosiphonia subadunca (Kütz.) Falk.

L'hem trobada a l'Albufera d'Alcudia molt abundantment durant els mesos d'estiu on hem registrat una Clorinitat de 11,39 g Cl/l i una Alcalinitat de 3,64 meq/l.

No citada anteriorment a Balears.

Spermothamnion flabellatum Born.

Exemplars epífits sobre *Codium fragile* (Sur.) Hariot., a les poblacions d'Es Carnatje (DD 7477).

Citada a Menorca per RODRIGUEZ (1889).

AGRAÏMENTS

Agraïm a M. A. Ribera i A. Gómez l'ajut rebut en la realització d'aquesta nota.

BIBLIOGRAFIA

- BELLON, L., 1921.- Contribución al estudio de la Flora algológica del Mediterráneo español. *Bol. de Pesca* 56-58:81. Madrid.
- BLIDING, G., 1968.- A critical survey of European taxa in Ulvales. 2. Ulva. Ulvaria, Monostroma, Kornmannia. *Bot. Notar.* 121: 535-629.
- DAO, S., 1957.- Contribution á l'étude de la flore marine des Baléares. Croisière du Prof. Lacaze-Duthiers. *Vie et Milieu* 2, supp. 8.
- DELEPHINE, M. R., 1959.- Observations sur quelques Codium (Chlorophycées) des côtes françaises. *Rev. Gen. Bot.* 66: 1-29.
- DENIZOT, M., 1968.- Les algues Floridées encroûtantes (à l'exclusion des Corallinacées). *Thèse. (Imprimé par l'auteur).* 310 pp. Paris.
- HAMEL, G., 1930.- Chlorophycées des côtes françaises. *Rev. Algol.* 1-15. 310 pp.
- RIBERA, M. A., 1983.- Estudio de la flora bentónica marina de las Islas Baleares. *Tesis Doctoral*, Univ. de Barcelona. 636 pp. (Inédito).
- RIBERA, M. A. i A. GOMEZ, 1982.- Aportación al estudio algológico de las islas Baleares. *Actas II Simp. Ib. Est. Bent. Mar.* 3: 27-31.
- RIBERA, M. A., GOMEZ, A. i J. A. SEOANE-CAMBA, 1982.- Aportación al estudio algológico de las islas Baleares. 2 Clorofíceas y Feofíceas. *Lazaroa* 4: 295-301.
- RODRIGUEZ FEMENÍAS, J. J., 1889.- Algas de las Baleares. *Anal. Sòc. esp. Hist. Nat.* 18: 199-274.
- SEOANE-CAMBA, J. A., 1969.- Algas bentónicas de Menorca en los herbarios Thuret-Bornet y Sauvageau del Muséum National d'Histoire Naturelle de Paris. *Inv. Pesq.* 33: 213-260.